

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 48/19
V Luxemburgu 11. apríla 2019

Návrhy generálneho advokáta vo veci C-619/18
Komisia/Poľsko

Generálny advokát Tančev: Súdny dvor by mal rozhodnúť, že ustanovenia poľskej právnej úpravy týkajúcej sa zníženia dôchodkového veku pre sudcov Najvyššieho súdu odporujú právu Únie

Napadnuté opatrenie porušuje zásady neodvolateľnosti sudcov a sudcovskej nezávislosti

Dňa 3. apríla 2018 nadobudol účinnosť nový poľský zákon o Najvyššom súde (ďalej len „zákon o Najvyššom súde“). Podľa tohto zákona bol dôchodkový vek pre sudcov Najvyššieho súdu znížený na 65 rokov. Nový vekový limit sa uplatňuje od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto zákona, a to aj na sudcov uvedeného súdu vymenovaných pred týmto dátumom. Sudcovia Najvyššieho súdu môžu pokračovať v aktívnej sudcovskej službe aj po dovŕšení veku 65 rokov, ale je to podmienené predložením vyhlásenia uvádzajúceho pranie dotknutého sudcu pokračovať vo výkone svojej funkcie, osvedčenia potvrdzujúceho, že jeho zdravotný stav mu umožňuje pokračovať v službe, a udelením súhlasu zo strany prezidenta Poľskej republiky.

V súlade s týmto zákonom preto terajší sudcovia Najvyššieho súdu, ktorí dosiahli vek 65 rokov pred nadobudnutím účinnosti zákona, alebo najneskôr 3. júla 2018, boli požiadaní o uvoľnenie funkcií k 4. júlu 2018, pokiaľ nepredložili takéto vyhlásenie a takéto osvedčenie do 3. mája 2018 vrátane a pokiaľ im prezident Poľskej republiky neudelil súhlas na pokračovanie v aktívnej službe na Najvyššom súde.¹

Dňa 2. októbra 2018 Komisia podala žalobu o nesplnenie povinnosti na Súdny dvor. Komisia zastáva názor, že po prvé znížením dôchodkového veku a uplatňovaním tohto nového dôchodkového veku na sudcov vymenovaných na Najvyšší súd do 3. apríla 2018 a po druhé udelením prezidentovi Poľskej republiky voľnej právomoci predĺžiť aktívnu službu v súdnictve pre sudcov Najvyššieho súdu, Poľsko porušilo právo Únie.²

Uznesením z 15. novembra 2018 Súdny dvor vyhovel žiadosti Komisie, aby sa o žalobe rozhodlo v skrátanom konaní.

Navyše do vyhlásenia rozsudku Súdnym dvorom Komisia v kontexte konania o predbežnom opatrení požiadala Súdny dvor, aby uložil Poľsku³ prijať tieto predbežné opatrenia: 1. pozastaviť uplatňovanie ustanovení vnútroštátnej legislatívy týkajúcej sa zníženia dôchodkového veku pre sudcov Najvyššieho súdu; 2. prijať všetky potrebné opatrenia s cieľom zabezpečiť, aby sudcovia Najvyššieho súdu, ktorých sa týkajú predmetné ustanovenia, mohli vykonávať svoje funkcie na rovnakom poste a požívať rovnaké postavenie a rovnaké práva a podmienky zamestnania ako pred nadobudnutím účinnosti zákona o Najvyššom súde; 3. zdržať sa prijatia akéhokoľvek opatrenia smerujúceho k vymenovaniu sudcov Najvyššieho súdu na nahradenie sudcov Najvyššieho súdu, ktorých sa týkajú tieto ustanovenia, alebo akéhokoľvek opatrenia týkajúceho sa

¹ Pokiaľ ide o sudcov Najvyššieho súdu, ktorí dosiahnu vek 65 rokov medzi 4. júlom 2018 a 3. aprílom 2019, títo by mali uvoľniť funkcie do 3. apríla 2019, pokiaľ nepredložia potrebné vyhlásenie a osvedčenie pred 3. aprílom 2019 a prezident Poľskej republiky im neudelí súhlas na pokračovanie v aktívnej službe na Najvyššom súde. Pokiaľ ide o sudcov Najvyššieho súdu vymenovaných na Najvyšší súd pred 3. aprílom 2018, ktorí dosiahnu vek 65 rokov po 3. apríli 2019, ich pokračovanie v aktívnej službe po dosiahnutí veku 65 rokov podlieha všeobecným pravidlám, najmä predloženiu vyhlásenia a osvedčenia a súhlasu prezidenta Poľskej republiky.

² Článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ a článok 47 Charty základných práv Európskej únie.

³ Podporované Maďarskom.

vymenovania nového prvého predsedu Najvyššieho súdu alebo určenia osoby poverenej vedením Najvyššieho súdu namiesto jeho prvého predsedu až do vymenovania nového prvého predsedu; 4. oznámiť Komisii najneskôr do jedného mesiaca od uverejnenia uznesenia Súdneho dvora, a potom pravidelne každý mesiac, všetky opatrenia, ktoré prijalo alebo zamýšľa prijať na zaistenie úplného súladu s týmto uznesením.

Uznesením zo 17. decembra 2018 Súdny dvor vyhovel všetkým týmto návrhom až do vyhlásenia konečného rozsudku v tejto veci.⁴

Komisia na pojednávaní zdôraznila, že hoci ustanovenia zákona o Najvyššom súde napádané v tomto konaní boli zmenené zákonom z 21. novembra 2018, nie je isté, či tento zákon odstraňuje namietané porušenia práva Únie, a že v každom prípade pretrváva záujem na rozhodnutí v tejto veci vzhľadom na dôležitosť sudcovskej nezávislosti v právnom poriadku Únie.

V návrhoch z dnešného dňa generálny advokát Evgeni Tančev zastáva názor, že je potrebné posúdiť článok 19 ods. 1 druhý pododsek ZEÚ a článok 47 Charty oddelene. V dôsledku toho výhrady by mali byť zamietnuté ako neprípustné v rozsahu, v akom sú založené na článku 47 Charty, keďže Komisia nepredložila žiadne argumenty, aby preukázala, že Poľsko vykonalo právo Únie, ako si to požaduje článok 51 ods. 1 Charty. Podľa jeho názoru sú výhrady odôvodnené v rozsahu, v akom sú založené na článku 19 ods. 1 druhom pododseku ZEÚ, a tejto žalobe nebráni iniciovanie mechanizmu článku 7 ods. 1 ZEÚ.

Generálny advokát v prvom rade poznamenáva, že ochrana členov dotknutého orgánu proti odvolaniu z funkcie je jedna zo základných záruk sudcovskej nezávislosti a znamená, že sudcovia nesmú byť odvolaní, suspendovaní, preložení alebo uvoľnení z funkcie do dôchodku s výnimkou dôvodov stanovených zákonom a za existencie opravných prostriedkov stanovených zákonom. Podľa usmernení európskych a medzinárodných orgánov týkajúcich sa sudcovskej nezávislosti, sudcovia by mali mať zaručené funkčné obdobie až do zákonného dôchodkového veku alebo uplynutia ich funkčného obdobia a môžu byť suspendovaní alebo odvolaní z funkcie v individuálnych prípadoch iba z dôvodov nespôsobilosti alebo konania, ktoré ich robí nespôsobilými pre výkon funkcie. Skorší nástup do dôchodku by mal byť možný iba na žiadosť dotknutého sudcu alebo zo zdravotných dôvodov, pričom akákoľvek zmena povinného dôchodkového veku nesmie mať retroaktívny účinok.

Generálny advokát zdôrazňuje, že Komisia ukázala, že napadnuté opatrenia po prvé majú významný dopad na zloženie Najvyššieho súdu, pretože sa týkajú 27 zo 72 sudcov, po druhé predstavujú osobitnú právnu úpravu prijatú vo vzťahu k členom Najvyššieho súdu a po tretie nie sú zamýšľané len ako dočasné. Navyše náhle a nepredvídané odvolanie veľkého počtu sudcov nevyhnutne vytvára ťažkosti v zmysle dôvery verejnosti. Okrem toho podľa názoru generálneho advokáta, hoci členské štáty majú právomoc upraviť dôchodkový vek sudcov vzhľadom na spoločenské a ekonomické zmeny, musia tak urobiť bez toho, aby ohrozili nezávislosť a neodvolateľnosť sudcov v rozpore s ich povinnosťami podľa práva Únie. **Generálny advokát preto zastáva názor, že napadnuté opatrenia porušujú zásadu neodvolateľnosti sudcov,** dodržiavanie ktorej je potrebné na splnenie požiadaviek účinnej súdnej ochrany podľa článku 19 ods. 1 druhého pododseku ZEÚ.

V druhom rade generálny advokát pripomína, že v súlade s požiadavkami sudcovskej nezávislosti, ktorú členské štáty musia spĺňať podľa tohto ustanovenia, koncept nezávislosti predpokladá najmä, že dotknutý orgán vykonáva svoje funkcie úplne nezávisle, bez toho, aby bol predmetom hierarchických obmedzení alebo aby podliehal akémukoľvek inému orgánu, a bez toho, aby prijímal príkazy alebo usmernenia z akéhokoľvek zdroja, čím je chránený proti vonkajším zásahom alebo tlaku, ktoré by mohli nepriaznivo ovplyvniť nezávislé posúdenie jeho členov a mať vplyv na ich rozhodnutia. V prejednávanej veci Poľsko uznalo, že neexistencia súhlasu prezidenta republiky na predĺženie funkčného obdobia sudcu Najvyššieho súdu po dovŕšení dôchodkového veku nie je predmetom súdneho preskúmania.

⁴ Pozri tlačové komuniké č. [204/18](#).

Podľa názoru generálneho advokáta tvrdenie Poľska o výsadách prezidenta republiky podľa poľskej ústavy, systém záruk sudcovskej nezávislosti zakotvený v poľskom práve a kritériá, ktoré zohľadnila národná sudcovská rada (ďalej len „NSR“) pri formulovaní svojho názoru, nestačia na rozptýlenie dojmu o nedostatku objektívnej nezávislosti Najvyššieho súdu, ktorý vyplýva z napadnutých opatrení. Konkrétne vzhľadom na úlohu NSR generálny advokát poznamenáva, že jej názor nie je záväzný a bez ohľadu na zloženie NSR jej úloha nijako nerozptyľuje dojem o príliš širokej právomoci prezidenta republiky. Navyše tvrdenia Poľska založené na zákonoch iných členských štátov a Súdnom dvore EÚ nie sú presvedčivé. Režimy iných členských štátov totiž nie sú porovnateľné so situáciou v Poľsku, keďže pôsobia v odlišnom právnom, politickom a spoločenskom kontexte a v žiadnom prípade to nemá vplyv na neplnenie povinnosti Poľskom. Odkaz na Súdny dvor EÚ je tiež irelevantný, keďže nejde o otázku zmeny pravidiel o dôchodkovom veku sudcov tohto súdu, ktorá je navyše neprimeraná, keďže tento súd sa nachádza na nadnárodnej úrovni, čo predpokladá iný režim než klasické trojdelenie moci v členských štátoch. **Generálny advokát dospel k záveru, že napadnuté opatrenia porušujú požiadavky sudcovskej nezávislosti**, keďže vedú k tomu, že Najvyšší súd a jeho sudcovia sú vystavení vonkajšiemu zásahu a tlaku zo strany prezidenta republiky pri počiatočnom predĺžení a obnovení ich mandátu, čo poškodzuje cieľ nezávislosti tohto súdu a má vplyv na nezávislé posúdenie a rozhodnutia sudcov, najmä keďže požiadavka obrátiť sa na prezidenta republiky so žiadosťou o predĺženie dôchodkového veku je sprevádzaná znížením dôchodkového veku.

UPOZORNENIE: Súdny dvor nie je viazaný návrhmi generálneho advokáta. Úlohou generálnych advokátov je nezávisle navrhnúť Súdnemu dvoru právne riešenie veci, ktorá im bola pridelená. Sudcovia Súdneho dvora od tohto momentu začínajú v tejto veci poradu. Rozsudok bude vyhlásený neskôr.

UPOZORNENIE: Žalobu o nesplnenie povinnosti smerujúcu proti členskému štátu, ktorý si nesplnil svoje povinnosti vyplývajúce z práva Únie, môže podať Komisia alebo iný členský štát. Ak Súdny dvor určí, že došlo k nesplneniu povinnosti, dotknutý členský štát je povinný bezodkladne vykonať rozsudok. Ak sa Komisia domnieva, že členský štát nevykonal rozsudok, môže podať novú žalobu s návrhom na uloženie peňažných sankcií. Avšak v prípade neoznámenia opatrení na prebratie smernice Komisii môže Súdny dvor na návrh tejto inštitúcie uložiť sankcie v štádiu prvého rozsudku.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) návrhov sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň ich prednesu.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z prednesenia návrhov je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106